

Imelda Romuáldez Marcos ali Jekleni metulj

Rodila se je 2. julija 1929 v Manili. Njen oče Vicente Orestes Romuáldez je bil profesor prava in tudi član bogate in politično vplivne dinastije Romuáldez. Imelda je bila prvi otrok v razburkanem zakonu z njegovo drugo ženo Remedios Trinidad. Imelda se je rodila v času družinskega blagostanja, toda že v naslednjem desetletju je družinsko bogastvo začelo kopneti. Po materini smrti leta 1938 se je bila družina primorana preseliti v provincialno mesto Tacloban, kjer je Imelda obiskovala samostansko osnovno šolo. Čeprav je oče zaradi revščine nasprotoval njenemu nadaljnjemu šolanju, je Imelda končala kolidž in študirala pedagogiko na St. Paul's College (danes Divine World University), kjer je bila leta 1951 izvoljena za predsednico sveta študentov. Dve leti prej pa je zmagala na lepotnem tekmovanju in si prislužila naziv Vrtnica Taclobana. Dobila je štipendijo za študij glasbe in petja na Filipinski univerzi za ženske. Med študijem je delala kot prodajalka v trgovini z glasbili, kot bančna uradnica in manekenka.

Že kot mladenka je bila Imelda Marcos odločena, da se bo poročila z vplivnim in bogatim moškim. Po končanem kolidžu se je leta 1953 preselila v Manilo. Da bi zaslovela, se je udeležila lepotnega tekmovanja za mis Manile, pri čemer je že pokazala svojo socialno spretnost in neomajno odločnost. Ker je po odločitvi žirije pristala na drugem mestu, se je na avdienci pri županu potožila tedanjemu prvemu možu Manile, ki je nemudoma razveljavil odločitev žirije in za lepотно kraljico prestolnice proglasil njo.

Prvega maja 1954 se je poročila s čednim šestintridesetletnim političnim povzpeticom, kongresnikom Ferdinandom Marcosom. V intervjujih je velikokrat poudarila, da je bila to obojestranska ljubezen na prvi pogled. Ferdinand, ki Imelde od prej ni poznal, je preveril zgolj razliko v višini, in ko je ugotovil, da je za malenkost višji od nje, ji je enajst dni neumorno dvoril, dokler ni na njegovo vprašanje, ali bi postala žena bodočega filipinskega predsednika, le dahnila svojega »da«.

Sprva plašno in zadržano, a sčasoma vse bolj zagnano in opazno je Imelda svojemu možu pomagala pri pridobivanju političnega vpliva in tudi volilnih glasov. Bila je vodja njegove volilne kampanje, na zborovanjih prepevala in hvalila mladega, energičnega Ferdinanda, ki da bo spremenil Filipine. Posebej priljubljena je bila med revnimi, ki jih je pritegnila s svojo mladostno lepoto in karizmo. Utelesala je uresničenje sanj mnogih depriviligiranih Filipincev, saj je iz provincialne Pepelke postala prva dama države. Leta 1965 je Ferdinand Marcos postal deseti predsednik Filipinov in nikoli ni skrival, da mu je odločilne glasove za zmago na predsedniških volitvah pridobila prav njegova očarljiva žena. Imelda ni bila spretna samo na javnih nastopih, temveč tudi v političnem zakulisju. Bila je dobra pogajalka in mediatorka.

Svoje poslanstvo pa je našla v polepševanju Filipinov, kar je pomenilo, da je skrbela za kulturo in umetnost. Tako kot je začela nebrzdano trošiti za svojo elegantno opravo, je tudi za polepševanje domovine porabila ogromno denarja. Bila je predsednica odbora Kulturnega centra Filipinov, katerega stroški gradnje so narasli kar za 50.000 odstotkov. Denar za polepševanje Filipinov je Imelda pridobivala tudi na diplomatskih misijah po svetu. Bila je diplomatska desna roka svojega moža in s svojim šarmom omrežila marsikaterega predsednika in predstavnike diplomatskih zborov.

V času, ko je Ferdinand Marcos nastopil svoj prvi predsedniški mandat, filipinsko gospodarstvo niti ni bilo v zelo slabi kondiciji. Bolehalo je predvsem zaradi korupcije in slabe infrastrukture. Svoje predvoline obljube o hitrem razvoju je Marcos začel izpolnjevati šele tik pred volitvami za svoj drugi mandat, v ta namen najel drage kredite in razpisal veliko infrastrukturnih projektov, ki jih je spodjedla korupcija. Podkupovanje in klientelizem, ob brezmejnem trošenju državnega denarja za zasebne namene, sta spodkopavala Marcosov položaj. Čeprav so bile kritike opozicije vse glasnejše, mu je uspelo zmagati še drugič in tako je postal prvi filipinski predsednik z dvema zaporednima mandatoma. Seveda mu je odločilni delež glasov spet prinesla Imelda, katere priljubljenost med ljudstvom kljub škandalom ni pojenjala. Njegov drugi mandat so spremljali nemiri na ulicah pa tudi v palači. Marcos, ki ni bil imun na ženske čare, je imel že od leta 1968 skrivno ljubezensko afero s precej neznano ameriško filmsko igralko Dovie Beams. Ko se je leta 1970 naveličal, je Beamsova poslala radijskim postajam posnete avdiotrakove njunih intimnih srečanj. Izkazalo se je, da je prevejana Američanka skrivoma snemala njune ljubezenske zmenke. Imelda Marcos je naredila vse, da je škandal potihnil, in si od te prelomnice dalje prilastila še več oblasti nad Filipini in tudi svojim možem. Potovala je po svetu, se družila s političnimi veljaki in bogatimi vplivneži ter zapravljala denar za nakit, obleke, stanovanja in hiše. Iz vsake bitke se je vrnila še močnejša in pri tem ohranila podobo mile in razumevajoče ženske, zato se je je oprijel nadimek Jekleni metulj.

Ko jo je leta 1972 predstavnik opozicije javno obtožil podkupovanja, je doživela spontani splav. Mediji so kar čez noč pozabili na afero in tekmovali v poročanju o njenem zaskrbljujočem zdravstvenem stanju. Šele leta kasneje se je izkazalo, da je bila to lažna novica, s katero pa je Imelda dosegla svoj cilj. Filipine so leta 1972 prizadele naravne katastrofe in nezadovoljno ljudstvo se je zgrinjalo na ulice. Ferdinand Marcos, ki si je že ves čas želel še tretjega mandata, čeprav mu je ustava dovoljevala samo dva, je izkoristil nemire in v sodelovanju z vojsko, ki jo je finančno ves čas izdatno podpiral, razglasil izredno stanje. Parlament je bil razpuščen in nihče več ni nadziral, kaj počne predsednik. Marcos je lahko brutalno obračunal z vsemi nasprotniki in prenašal državna sredstva na osebni račun v tujini. Imelda, ki je sicer bdela nad socialno in kulturno politiko, je še naprej blestela na svojih diplomatskih misijah, ki jih je z veseljem popestrila s solo pevskimi nastopi in disko plesi. Za poroko svoje hčere sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja je zapravila tedanjih deset milijonov dolarjev, ker je povsem preuredila Marcosovo rojstno mesto, zgradila letališče in luksuzni hotel. Revne Filipince je hranila s televizijskimi spektakli, v katerih je tudi sama nastopala odeta v glamurozna oblačila in medtem pridno kupovala drage nepremičnine po svetu.

Marcos se je s pomočjo vojske uspešno otepal zahtev po volitvah. Njegovi nasprotniki so bili mrtvi ali izgnani. Eden izmed njih, po naključju tudi prva Imeldina simpatija, Ninoy Aquino, se je kljub grožnjam odločil vrniti v domovino in prevzeti vajeti šibke opozicije v svoje roke. Ko je leta 1983 izstopil iz letala polnega novinarjev, so ga pokosili strelji. Predsedniški par je seveda zanikal kakršnokoli vpletenost v ta »gnusni zločin«. Seme upora pa je bilo zasejano in Aquino je postal simbol upora ponižanih množic. Ljudje so se zbirali na mirnih demonstracijah in zahtevali volitve. Za vodjo opozicije so izbrali Aquinovo vdovo, ki do takrat ni imela nobenih političnih izkušenj. Ameriška administracija, ki je ves čas podpirala Marcosa, mu je ob množičnem gibanju, ki ga je spočela tragična Aquinova smrt, odrekla podporo. Ferdinand Marcos je tako leta 1985 razpisal volitve, ki so se odvile 7. februarja 1986. Bil je poražen, a poraza ni hotel priznati in je še vedno bival v predsedniški palači. Šele miren protest milijonov Filipincev in verjetno kakšen usodni telefonski klic iz Washingtona sta Ferdinanda Marcosa in njegovo so-progo Imeldo prepričala, da je njune dvajsetletne vladavine konec.

Sprejela sta ljubeznivo vabilo Ronalda Reagana, dobila azil v ZDA in se preselila na havajsko otočje. Medtem pa so mediji preštevali Imeldine čevlje, torbice in obleke, vse tisto torej, česar ni mogla vzeti s seboj na Havaje. Inventura se seveda ni ustavila pri drobnem inventarju, preiskovalna komisija je sešetevala milijarde dolarjev, ki jih je zapravljivi par porabil v dveh desetletjih. Ameriško sodišče je prehitelo filipinske oblasti z obtožbami o izogibanju plačila davkov, o pranju denarja z investicijami na ameriških tleh. Imelda je bila primorana oditi na sodišče sama, saj je bil njen mož nezdravljivo bolan in nezmožen pričanja na sodišču. Med sojenjem je Ferdinand Marcos umrl. Imelda se je obdana z najboljšimi ameriški odvetniki pojavila na sodišču kot žalujoča in krhka vdova ter s solzami in omedlevicami uspela prepričati poroto, da ni vedela ničesar o pranju denarja. Njen ameriški zagovornik je zaupal medijem, da še nikoli v življenju ni srečal tako fascinantne kombinacije moči in miline.

Po sojenju se je leta 1992 vrnila na Filippine. Njeni privrženci, ki jih ni bilo malo, so se zbrali na letališču, da bi jo pozdravili. Ljudsko veselje ji je dalo vetra v krila, da je še istega leta kandidirala na volitvah za predsednico Filipinov in dosgela peto mesto med sedmimi kandidati. Za mesto predsednice se je potegovala tudi leta 1999 in spet izgubila. Medtem je zagnano podpirala svoje otroke pri njihovih političnih karierah in bila tudi sama izvoljena za kongresnico. Politična dinastija Marcos je obstala kljub neslavnemu koncu njenega patriarha, ki ga je Imelda dala zamrzniti in položiti v stekleno krsto, kjer je vsem na ogled.

Sodeč po zadnjih novicah je Imelda Marcos še vedno v primežu sodnih mlinov. Lanskega novembra so jo zaradi ustanavljanja skrivnih računov, prek katerih je pretakala denar s Filipinov v svoje žepe, obsodili na 42 let zapora. S tem je tudi izgubila mesto v kongresu. Njeni zagovorniki, ki so se na obsodbo pritožili, zatrjujejo, da Jeklena metuljčica zaradi starosti in usihajočega zdravja ne bo za rešetkami preživela niti enega samega dne.